РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
МИНИСТЕРСТВО ЗА ОБРАЗОВАНИЕ И НАУКА
Биро за развој на образованието
СКОПЈЕ

Примено: 24.09.2013			
Орг единица	Број	Прилог	Вредност
07	11/206		

Врз основа на член 55 став 1 од Законот за организација и работа на органите на државната управа („Службен весник на Република Македонија“ бр. 58/00, 44/02, 82/08, 167/10 и 51/11) и член 31 од Законот за основно образование („Службен весник на Република Македонија“ бр. 103/08, 33/10, 116/10, 156/10, 18/11, 51/11, 6/12, 100/12 и 24/13), министерот за образование и наука ја утврди Наставната програма по **класична гитара** за шесто одделение на шестгодишното основно музичко и балетско образование.

НАСТАВНА ПРОГРАМА

МИНИСТЕРСТВО ЗА ОБРАЗОВАНИЕ И НАУКА

КЛАСИЧНА ГИТАРА

ОСНОВНО МУЗИЧКО ОБРАЗОВАНИЕ

ШЕСТГОДИШНО ОСНОВНО МУЗИЧКО ОБРАЗОВАНИЕ

Скопје, 2013

ВОВЕД

Во шестгодишното основно музичко училиште на инструментот гитара можат да се запишат ученици кои наполниле девет години. Целта на наставата по гитара е на учениците да им се развие љубов кон инструментот и музиката, да се оспособат за изразно солистичко, камерно и оркестарско музицирање, естетско и емоционално вреднување на музичките дела поткрепени со музички знаења по однос на нивната содржина и форма. Учениците се обучуваат и стекнуваат знаења, навики и вештини за изведување на музичките дела и се оспособуваат за самостојна работа на инструментот гитара. Наставната програма за гитара има цел ученикот да се подготви технички и музички да го совлада инструментот за понатамошно школување во средните и високите музички школи и за активна професионална дејност.

Наставата се изведува индивидуално. На крајот од учебната година секој ученик полага годишен испит.

- Фонд на часови: 2 часа неделно, 72 часа годишно.

- Статус на предметот: задолжителен.

1. ЦЕЛИ НА НАСТАВАТА ВО VI ОДДЕЛЕНИЕ

Ученикот/ученичката:

- да употребува неправилни ритми во композициите (како фолклорните:5/8, 7/8, 9/8);
- да применува правилна стилска интерпретација на музиката;
- да дискутира за стилските карактеристики на делата од различни периоди;
- да демонстрира свирење на природни флажолетни тонови на V позиција;
- да применува пицикато при свирење композиции;
- да применува тамбора во композициите;
- да употребува глисандо во композициите;
- да развива и негува прецизен и чист тон;
- да применува прештимување на шеста жица во D (ре) и петта жица G (сол);
- да покажува интерес за слушање музика, посета на концерти и други приредби;
- да применува композиции кои содржат двогласија или повеќегласие (полифонија);
- да демонстрира свирење на нотен текст со посложена ритмичко, мелодиска и хармонска структура ;
- да демонстрира свирење на основните орнаменти (украс, трилер).

2. КОНКРЕТНИ ЦЕЛИ

Тема: **ЕФЕКТИ, ФЛАЖОЛЕТИ И СТИЛСКА ИНТЕРПРЕТАЦИЈА(57 часа)**			
Цели	Содржини	Поими	Активности и методи
Ученикот/ученичката: - да се приспособува за свирење на композиции со неправилен ритам; -да користи правилно броење (пр-ва,вто-ра; пр-ва,вто-ра тре-та);	-Запознавање на ученикот со фолклорните ритми;	-При свирењето на композициите со неправилни ритми да се обрне внимание на точното броење во: -5/8 -7/8 -9/8;	- Анализа на компзициите со неправилни ритми, нивно слушање и препознавање. - Демонстрирање на правилна изведба на неправилните ритми (хемиола) низ зададените композиции.
-да применува пицикато на одредените композиции;	-Објаснување за начинот на свирење пицикато	-pizz.- означување на начинот на свирење пицикато - Пицикато – придушен тон	-Начин на свирење на пицикато: покривање на жиците на почетокот на кобилицата и свирење со палецот од десната рака.

-да применува тамбора во одредените композиции; -да применува глисандо во композициите; - да ги разбира стилските карактериски на композицијата; - да демонстрира свирење на	-Свирење музички пиеси каде се употребува тамбора -Демонстрирање на начинот на свирење глисандо -Свирење композиции различни стилови -Употреба на флажолетни тонови на сите	-tamb.-означување на начинот на свирење на тамбора над акордот или тонот. -Тамбора - удирачки акорд или тон -gliss.-означување на начинот на свирење глисандо -Глисандо-лизгање од еден тон на друг во хроматски низ -Ренесанса -Барок -Класицизам -Романтизам	-Тамбора се свири со краток удар врз жиците со десната рака и тоа: -со цела шака -со палец -со еден прст. -Објаснување на глисандо, повлекување на еден прст од левата рака од едно поле на наредно и употреба на различни прсти од левата рака при изведба. -Објаснување на стилските карактерисктики на секој период посебно. -Слушање композиции кои содржат употреба

природни флажолетни (аликвотни) тонови на V поле;	жици на V поле	-Ознака за флажолетен тон:fl, h и сл. Со арапски или римски број за полето на кое треба да се отсвири	на фражолетни (аликвотни) тонови.
-да развива прештимување на шестата жица од mi (E) во ре (D) и на петтата жица од ла (A) во сол (G);	-Свирење на етиди и композиции во кои се употребува прештимување на петтата и шестата жица	-При штимањето да се обрне внимание на петтата и третата жица да звучат исто, т.е. октава, исто важи и за четвртата и шестата жица	-Објаснување како се штимаат жиците.
-покажување интерес за посета на концерти, јавни часови и семинари; -да објаснува за двогласие и повеќегласие (поклифонија) низ основни музички примери.	-Употреба на двогласни или повеќегласни композиции .	-Истакнување на двата гласа истовремено	- Посетување јавни часови и концерти на ученици, како и други манифестации и дискусија за стекнатите впечатоци од слушнатото. Методи: -објаснување и демонстрирање од страна на наставникот; -примена од страна на ученикот низ технички вежби, а подоцна и композиции; -инструментална презентација од аудио-видео записи и сл.

Тема: **ОРНАМЕНТИ (15 часа)**			
Цели	Содржини	Поими	Активности и методи
Ученикот/ученичката: - да се приспособува да примена на посложена ритмичка, хармонска и мелодиска структура во делата; - да покажува правилно броење и тактирање; - да развива чувство за дводелност и триделност, четириделност; - да разликува дводелен и тroделен и четвороделен метар; -да објаснува што е тоа орнамент; - да развива способност за прецизно демонстрирање на орнаментите.	Дводелност, триделност и четвороделност Нотни вредности: - синкопи (со осмини и шеснаестини ноти) -осмина пунктирана со шеснаестина и обратно -Употреба на барокни пиеси каде има украсни тонови	Дводелност (броење еден-два), триделност (броење еден-два-три) и четириделност (броење еден-два-три-четири) -Орнамент или украсен тон, т.е. брза нота или ноти околу основниот тон -Трилер.	- Свирење на четвртини, осмини, триоли и шеснаестини ноти и истовремено броење на глас. - Свирење на вежби со комбинации од различни нотни вредности. - Воочување на тактот врз основа на зададениот материјал за 2-делност, 3-делност и 4-делност. - Читање на зададениот материјал со тактирање.

3. ДИДАКТИЧКИ ПРЕПОРАКИ

Часот по гитара треба да вклучува различни видови музички активности.

Се препорачува слушање музика во изведба на наставникот и снимена, за полесно воочување на нејзиниот карактер, изразните средства,како и за доживување и совладување на наставните содржини.

Учениците треба да се навикнуваат на свирење по ноти со почитување на сите ознаки (прсторед, темпо, динамика), со израз и правилно фразирање и со прецизен ритам.

Се препорачува посетување на концерти, јавни часови, приредби и семинари во текот на целата учебна година, како и слушање на разновидна музика, а особено на оние композиции кои се изведуваат.

I тема-Ефекти, флажолети и стилска интерпретација - 57 часа
II тема-Орнаменти - 15 часа

Наставни средства:

- музички инструмент-гитара;
- мало столче за нога и пулт;
- аудио-визуелни средства (ТВ, ДВД плеер, компјутер);
- Интернет, образовни софтвери.

Користена литература:

- М. Ѓулијани - Етиди

- Л. Брауер - Етиди

-Х. Сагрерас -Лекции за гитара

ЕДОНИЈ ...АНИЕ И...

Други композиции:

- J. С. Бах - Буре, Менует, Алеманда

-С. Л. Вајс-Свита во д-мол (еден став по избор)

- Ф. Тарега-Лакрима

- Ф. Тарега-Аделита

- Ф. Тарега-Росита-Полка

-М. Ѓулијани-Сонатина

-А.Дијабели-Соната

-Л. Брауер-Еден ден во ноември и други композиции по слободен избор на наставникот.

4. ОЦЕНУВАЊЕ НА ПОСТИГАЊАТА НА УЧЕНИЦИТЕ

Во текот на наставата редовно се следат и вреднуваат постигањата на учениците, се собираат показатели за нивните активности,се следи ангажираноста на учениците, посветеноста во работата, мотивираноста за музичкото изразување и сл. Индивидуалниот пристап на наставникот кон постигањата на секој поединечен ученик игра голема улога во наставата по инструментот гитара.На крајот на првото полугодие,а потоа и на второто се организира јавен час кој е отворен за наставници,родители и ученици. На јавниот час секој ученик може да ги покаже своите постигнувања од текот на целата учебна година. Оценувањето е со оценка од 1 до 5.

На крајот на учебната година ученикот полага завршен испит.

Испитната програма содржи:

-Три или четри композиции или етиди по избор на наставникот од кои една задолжителна од периодот на ренесансата или барокот.

5. ОЧЕКУВАНИ РЕЗУЛТАТИ:

Ученикот/ученичката:

- употребува правилно држење на телото и рацете при свирењето;
- покажува интерес кон инструментот и музиката воопшто;
- демонстрира скали-дурски и молски во две октави со повеќе предзнаци;
- демонстрира точен нотен текст, музички термини и ознаки;
- негува култивиран пријатен тон;
- демонстрира правилна стилска интерпретација на музиката;
- дискутира за истакнати музички уметници и творци во земјата и странство.

6. ПРОСТОРНИ УСЛОВИ ЗА РЕАЛИЗАЦИЈА НА НАСТАВНАТА ПРОГРАМА

Програмата во однос на просторните услови за реализација се темели на Нормативот за простор и наставни средства за основно музичко училиште донесен од страна на министерот за образование и наука.

7. НОРМАТИВ ЗА НАСТАВЕН КАДАР

Воспитно-образовната работа по гитара во шесто одделение може да ја изведува лице кое завршило:
-факултет за музичка уметност, студиска програма гитара и стручен назив дипломиран гитарист.
Наставникот треба да има стекнато педагошко-психолошка и методска подготовка и положен стручен испит.

Изготвил: Работна група формирана со решение број 02-339/1 од 19.02.2013 година

Координатор: м-р Анкица Витанова, советник, Биро за развој на образованието

Контролирал: м-р Митко Чешларов, раководител на сектор

Одобрил: м-р Весна Хорватовиќ, директор

Потпис и датум на утврдување на наставната програма

Наставната програма по **класична гитара** за шесто одделение на шестгодишното основно музичко и балетско образование, на предлог на Бирото за развој на образованието, ја утврди

РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
МИНИСТЕРСТВО ЗА ОБРАЗОВАНИЕ И НАУКА
Бр. 11-4988/1
17.09. 2013 год.
СКОПЈЕ

на ден ____________________________

Скопје

Министер,

____

Спиро Ристовски